

**Методика за образуване на цените за резервиране на капацитет - проект
„Развитие и разширение на газопреносната система на „Булгартрансгаз“
ЕАД“**

Чл. 1. С тази методика се определят условията, редът, основните изисквания и моделът за образуване на резервационните цени валидни при провеждане на Третата обвързваща фаза на процедурата Отворен сезон (Процедурата) на проекта „Развитие и разширение на газопреносната система на „Булгартрансгаз“ ЕАД. Методиката определя условието за провеждане на успешен икономически тест. Дефинират се и условията за актуализацията на приложимите резервационни цени през годините от периода на резервация.

Чл.2. Приложимите цени се определят въз основа на необходимите приходи за извършване на услугите по достъп свързани с предоставянето на добавен капацитет в рамките на процедурата.

Чл.3. (1) Резервационните цени се определят за входната и изходна точка на проекта, като се отнасят за предоставянето от страна на Оператора на твърд капацитетен продукт в рамките на една година и се изразяват в лв./MWh/ден/година

(2) Резервационните цени се определят за правото на успешния кандидат в процедурата да използва разпределеният капацитет на съответната входна и изходна точка при условия, определени в сключен с оператора договор.

(3) Определените цени са без включен данък добавена стойност, който се начислява по реда на действащото законодателство.

Чл.4. (1) В срок до 1 март 2019 година „Булгартрансгаз“ ЕАД има право да коригира първоначално определените резервационни цени въз основа на постъпили нови данни за инвестиционните разходи пряко свързани с Проекта и/или за очакваната цена и размер на привлечените средства в сравнение с първоначалната оценка на база на която цените са изчислени.

(2) Резервационните цени за всяка година от периода на резервация след първата се определят, като съответната цена за предходната година се индексира с инфлационен индекс отразяващ изменението на разходите на преносния оператор съгласно договорите за резервиране на капацитет, сключени в рамките на обвързваща фаза 3. За първата година от периода се прилагат определените крайни цени.

Чл.5. Необходимите приходи определени за покриване от реализацията на капацитет предлаган в процедурата се определят, като дял от необходимите приходи на „Булгартрансгаз“ ЕАД, свързани с възникващия добавен капацитет, получен при прилагането на одобрения от Националния Регулаторен орган F-фактор.

Чл.6. Необходимите приходи изплащани чрез цени за капацитет се разделят в съотношение 50% изплащани от входната точка и 50% изплащани от изходната точка на проекта.

Чл.7. Изчислителните необходими годишни приходи алокирани към добавения капацитет са изчислена за година сума от присъщите условно постоянни експлоатационни разходи, амортизации и възвръщаемост, необходими за осъществяване на дейността по пренос на природен газ, свързана с възникващия добавен капацитет. Те се определят за всяка година от периода на предлагане съгласно формулата:

$$\text{ИНП}_t^k = \text{УПР}_t + A_t + \text{БВ}_t * \text{НВ}$$

където:

УПР_t условно-постоянни годишни експлоатационни разходи за годината t (съгласно чл. 8);

A_t - изчислена годишна амортизация на активите свързани с възникващия добавен капацитет за съответната година (съгласно чл. 9);

БВ_t - база на възвръщаемост за съответната година (съгласно чл. 10);

НВ - норма на възвръщаемост на капитала на оператора (съгласно чл. 11),

Чл. 8 (1) Експлоатационните разходи се разделят в две основни групи: условно-постоянни експлоатационни разходи и променливи технологични разходи. Разходите във всяка от посочените групи се посочват и по икономически елементи.

(2) Експлоатационните разходи се определят по прогнозни цени към първата година на периода за който се разпределя капацитет в процедурата.

(3) В експлоатационните разходи не се включват разходи, които не са свързани с дейността по пренос на природен газ, финансови разходи, разходи, които имат случаен и/или извънреден характер, както и:

1. разходи за данък върху печалбата;
2. разходи за бъдещи периоди;
3. разходите за загуби от обезценки;
4. текущи разходи за начислени провизии по смисъла на чл. 38 от Закона за корпоративното подоходно облагане;
5. текущи разходи или задължения за намаляване на отчетната стойност на стоково-материалните запаси;
6. разходи за санкции и/или глоби, наложени от държавни или общински органи;
7. разходи за лихви за забава, неустойки и други плащания, свързани с неизпълнение по сключени договори;

8. разходи за дарения и изплатени неизползвани отпуски;
9. разходите по чл. 204 на Закона за корпоративното подоходно облагане, както и разходите за начислен данък върху тях по чл. 216 ЗКПО;
10. съдебни разходи, извън държавните такси, свързани с образуване на дела за събиране на вземания.

Чл. 9. (1) Разходите за амортизация за всяка година от периода на резервиране включват прогнозния размер на годишната амортизация на съществуващите и новите активи, придобити през съответната година, свързани с възникващия добавен капацитет

(2) разходите за амортизация се определят по линеен метод на амортизация на основата на обоснован икономически и технически полезен живот на активите съгласно приложение № 1 към Методика за определяне на цени за достъп и пренос на природен газ през газопреносните мрежи собственост на Булгартрансгаз ЕАД.

(3) Разходите за амортизация се начисляват след датата на въвеждане на съответния актив в експлоатация.

Чл. 10. (1) Базата на възвръщаемост е базата, върху която операторът получава възвръщаемост от вложения капитал.

(2) Базата на възвръщаемост за образуване на необходимите приходи за периода на резервиране включва активите свързани с допълнителния капацитет, които са придобити възмездно от оператора. Базата на възвръщаемост се определя за всяка година по следната формула:

$$БВ_t = A_{t-1} + Инв_t - Ам_t - \Phi_t + ОК_t$$

където:

$БВ_t$ е база на възвръщаемост за образуване на необходимите приходи за година t от периода на предлагане;

A_{t-1} - прогнозната балансова стойност на активите, които се използват и имат полезен живот, към края на предходната година;

$Инв_t$ - инвестиционна компонента за образуване на необходимите приходи за съответната година от периода на предлагане, определена като сума на прогнозните инвестиции свързани с добавения капацитет за съответната година от периода на предлагане;

$Ам_t$ - амортизационна компонента за образуване на необходимия приход за съответната година от периода на предлагане, определена като сума от прогнозната годишна амортизация на съществуващите активи и на новите инвестиции, планирани за съответната година, свързани с добавения капацитет;

Φ_t - балансова стойност на безвъзмездното финансиране на активи към края на съответната година от периода на предлагане, по грантови схеми, дарения, помощи, и др. свързано с предоставянето на добавения капацитет;

$ОК_t$ - необходим оборотен капитал за образуване на необходимите приходи за съответната година от периода на предлагане, представляващ необходимата капиталова сума, използвана в процеса на финансиране на годишната дейност на оператора свързана с проекта; необходимият оборотен капитал се формира като 1/8 от размера на годишните експлоатационни парични разходи за съответната година от периода на предлагане, като не се включват разходи за амортизации и разходи за обезценка на

несъбираеми вземания.

(3) В стойността на дълготрайните активи/прогнозните инвестиции, свързани с предоставяне на добавения капацитет, не се включват:

1. активи, които не са свързани с предоставянето на добавения капацитет;
2. активи под формата на незавършено строителство.

Чл.11. (1) Нормата на възвръщаемост се определя, като номинална норма преди данъчно облагане равна на среднопретеглената цена на капитала (WACC) изчислена чрез цената на всеки отделен компонент от структурата на капитала на оператора, претеглен чрез неговия дял. Нормата на възвръщаемост се изчислява по формулата:

$$НВ = Д_{СК} \cdot \frac{НВ_{СК}}{1 - \frac{ДС}{100}} + Д_{ПК} \cdot НВ_{ПК}$$

Където:

НВ - норма на възвръщаемост на капитала преди данъчно облагане;

Дск - дял на собствения капитал в общия капитал на оператора;

НВск - норма на възвръщаемост на собствения капитал след данъчно облагане;

ДС - корпоративен данък по Закона за корпоративното подоходно облагане, %;

Дпк - дял на привлечения капитал в общия капитал на оператора;

НВпк - норма на възвръщаемост на привлечения капитал.

(2) Нормата на възвращаемост на собствения капитал се определя на база на Моделът за оценка на капиталовите активи (МОКА), чрез оценка на следните параметри за периода на предлагане:

- безрискови вложения;
- риск, свързан с икономическите условия в страната;
- систематичен риск, свързан с особеностите на дейността в сектора.

(3) Нормата на възвръщаемост на капитала се изчислява за целия капитал на дружеството.

(4) Привлеченият капитал включва възмездни заеми и задължения по договори за финансов лизинг. При изчисление на средната цена на привлечения капитал се взема под внимание годишните лихви по съществуващите и планирани договори за заем и относителното тегло на съответния заем в общата сума на привлечения капитал.

Чл. 12 Необходимите годишни приходи алокирани към добавения капацитет се получават при решаване на следното уравнение:

$$\sum_{t=1}^n \frac{НГП^k}{(1 + НВ)^t} = \sum_{t=1}^n \frac{ИНП_t^k}{(1 + НВ)^t}$$

където:

НГП^к – необходими годишни приходи алокирани към добавения капацитет;

ИНП_t^к – изчислителни годишни необходими приходи алокирани към добавения капацитет за годината t;

НВ – норма на възвръщаемост на капитала.

Чл. 13 Необходимите годишни приходи изплащани чрез реализацията на добавен капацитет разпределян в рамките на Процедурата се определят съгласно формулата:

$$\text{НГП}_{\text{ОС}}^{\text{к}} = f * \text{НГП}^{\text{к}}$$

където:

НГП_{ОС}^к – необходими годишни приходи изплащани чрез реализацията на добавен капацитет разпределян в рамките на процедурата Отворен Сезон;

f - F фактор утвърден за процедурата от Националния регулаторен орган;

НГП^к – необходими годишни приходи алокирани към добавения капацитет;

Чл. 14 Резервационните цени за входната и изходна точка на проекта се определят по формулите:

$$\text{Ц}_{\text{ОС}}^{\text{к вх.}} = \frac{\text{НГП}_{\text{ОС}}^{\text{к вх.}}}{\text{К}_{\text{пр}}^{\text{вх.}}}$$

$$\text{Ц}_{\text{ОС}}^{\text{к изх.}} = \frac{\text{НГП}_{\text{ОС}}^{\text{к изх.}}}{\text{К}_{\text{пр}}^{\text{изх.}}}$$

Където:

Ц_{ОС}^{к вх.} – резервационна цена на входна точка лв./MWh/ден/година;

Ц_{ОС}^{к изх.} – резервационна цена на изходна точка лв./MWh/ден/година;

К_{пр}^{вх.} – приведен разпределян капацитет на входна точка MWh/ден/година;

$K_{\text{пр}}^{\text{изх}}$ – приведен разпределян капацитет на изходна точка MWh/ден/година;

$\text{НГП}_{\text{ОС}}^{\text{К ВХ}}$ – необходими годишни приходи изплащани от реализацията на капацитет в рамките на процедурата Отворен Прозорец на входна точка определени като 50% от необходимите годишни приходи изплащани чрез реализацията на добавен капацитет разпределян в рамките на процедурата ($\text{НГП}_{\text{ОС}}^{\text{К}}$) (лв.);

$\text{НГП}_{\text{ОС}}^{\text{К ИЗХ}}$ – необходими годишни приходи изплащани от реализацията на капацитет в рамките на процедурата Отворен Прозорец на изходна точка определени като 50% от необходимите годишни приходи изплащани чрез реализацията на добавен капацитет разпределян в рамките на процедурата ($\text{НГП}_{\text{ОС}}^{\text{К}}$) (лв.).

Чл. 15 Приведените разпределяни капацитети се изчисляват като среднопретеглени капацитети за периода на предлагане, отчитайки наличността им във времето съгласно формулите:

$$K_{\text{пр}}^{\text{ВХ}} = \frac{\sum_t^n \frac{K_t^{\text{ВХ}}}{((1+d)^t)}}{\sum_t^n \frac{1}{((1+d)^t)}}$$

$$K_{\text{пр}}^{\text{ИЗХ}} = \frac{\sum_t^n \frac{K_t^{\text{ИЗХ}}}{((1+d)^t)}}{\sum_t^n \frac{1}{((1+d)^t)}}$$

където:

t – поредна година от периода на предлагане;

$K_t^{\text{ВХ}}$ – разпределян капацитет на входна точка в годината t в MWh/ден/година;

$K_t^{\text{ИЗХ}}$ – разпределян капацитет на изходна точка в годината t в MWh/ден/година;

d – дисконтов фактор равен на определената норма на възвръщаемост на капитала преди данъчно облагане.

Чл. 16 Условието за успешно провеждане на икономическия тест (настояща стойност на необходимите приходи покривани от реализацията на добавен капацитет в процедурата Отворен Прозорец) се определя по формулата:

$$\text{НСНП} = \sum_t^n \frac{\text{Ц}_{\text{ОС}}^{\text{К ИЗХ}} \cdot K_t^{\text{ИЗХ}} + \text{Ц}_{\text{ОС}}^{\text{К ВХ}} \cdot K_t^{\text{ВХ}}}{(1 + \text{НВ})^t}$$

където:

$\text{Ц}_{\text{ОС}}^{\text{К ВХ}}$ - резервационна цена на входна точка лв./MWh/ден/година;

$\text{Ц}_{\text{ОС}}^{\text{К ИЗХ}}$ - резервационна цена на изходна точка лв./MWh/ден/година;

$K_t^{BX.}$ – разпределян капацитет на входна точка в годината t в MWh/ден/година;

$K_t^{ИЗХ.}$ – разпределян капацитет на изходна точка в годината t в MWh/ден/година;

t – поредна година на предлагане;

n – брой години на предлагане на добавен капацитет;

НВ - норма на възвръщаемост на капитала преди данъчно облагане.

Чл. 17 (1) При провеждане на процедурата Операторът извършва проучване за стойността на услугите свързани с предоставянето на добавен капацитет в процедурата

(2) По предложение на оператора с решение на Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР) утвърждава необходими годишни приходи от реализацията на добавен капацитет разпределян в рамките на фаза 1 на икономическия тест на процедурата и норма на възвръщаемост на капитала преди данъчно облагане валидна при провеждане на отделните фази на процедурата.

(3) За всяка фаза на икономическия тест, по правилата на тази Методика и при съобразяване с решението по ал.2 Операторът:

1. Определя необходимите годишни приходи изплащани при реализацията на добавен капацитет разпределян в рамките на процедурата в съответствие с тази Методика;
2. В зависимост от предлаганите за реализация капацитети в съответната фаза и обявената продължителност на периода на предлагане определя резервационните цени за входната и изходна точка разглеждани в процедурата;
3. Определя условието за успешно провеждане на икономическия тест.

Чл. 18 Настоящата Методика е утвърдена с решение на Комисията за енергийно и водно регулиране Д-1/21.12.2018г.